

N:o 85.

Af herr **Å. H. Hammarskjöld**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t*
angående lagstiftning rörande vården af enskildes skogar

Uti en vid förra årets riksdag väckt motion, afgifven af 10 af Andra Kammarens medlemmar, föreslogs, »att Riksdagen ville besluta aflåtandet af en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om obligatorisk sådd eller plantering af skog i de delar af landet, der det pröfvas lämpligt, och i hufvudsak i den riktning, som i motiveringen till motionen blifvit afgifven.» Motionen bifölls af Andra Kammaren, men afslogs af den Första. Oaktadt frågan således för den gången förfallit, fann dock Kongl. Maj:t tiden vara inne att taga saken om hand och infordrade från rikets samtliga landsting och länsstyrelser deras yttranden öfver ett af kongl. domänstyrelsen den 18 febr. 1895 afgifvet förslag till lag angående åtgärder till förekommande af förödelse af ungskog samt till andra åtgärder till den enskilda skogsvårdens befrämjande. Utlåtanden hafva inkommit från alla landsting utom 2 och från alla länsstyrelser utom 1.

Domänstyrelsens lagförslag om skydd för ungskog, hvilket innefattar fridlysning af all skog, som ej uppnått en viss ålder, ha blifvit i princip gilladt af ett enda landsting, dock med talrika anmärkningar mot förslaget särskilda delar, men ha deremot blifvit afstyrkt af alla de öfriga 19 landstingen. De 3 län, som hafva särskild skogslag, hafva ej yttrat sig i denna fråga.

Af länsstyrelserna hafva 4 uttalat sig för, 16 mot förslaget. Dessa uttalanden ådagalägga med en tydlighet, som ej kan missförstås, att landet icke vill hafva en skogslag, hvilken så starkt som den föreslagna ingriper i eganderätten.

Men på samma gång landstingen uttala detta, framhålla de med styrka behovet af en återväxtlag, som, utan att inskränka skogsegarens rätt till skogens afverkning, ålägger honom att sörja för den afverkade skogens återväxt. I denna riktning uttalar sig flertalet af såväl landsting som länsstyrelse.

Då enskilde motionärer inom Riksdagen framlagt förslag om lagstiftning för skogsvård, hafva de ofta bemötts med den invändningen, att dylika förslag böra framgå ur ett allmänt känt behof och på grund af landstings derom uttalade önskan. Genom Kongl. Maj:ts välbetänkta åtgärd att infordra landstings och länsstyrelsers mening, har nu denna önskan funnit ett tillfälle att uttala sig, och den har gjort det på ett sätt, som visar, att man öfverallt känner behovet, om än åsigterna om medlen kunna i någon mån vexla. Alla äro dock ense om, att någonting måste göras, om ej skadan skall blifva obotlig. Det synes mig klart och framhölls äfven i den till förra Riksdagen afgifna motionen, att, i ett land med så vexlande naturförhållanden som Sverige, det måste blifva mycket svårt, kanske omöjligt, att åstadkomma en för alla landsdelar lika skogslag. Detta förklarar mer än väl, hvarför landet norr om Dalelven med dess stora skogsvidder främst rigtar sin uppmärksamhet på åtgärder för ungskogens skydd och önskar en lagstiftning i sådant syfte, emedan skogens förnyelse der icke gerna är möjlig på annat sätt än genom sjelfsådd, medan deremot landets södra delar nästan allmänt önska endast en återväxtlag. Då nu denna önskan så allmänt uttalats och behovet vitsordats, borde det väl icke möta öfvervinnerliga svårigheter att åstadkomma en för sistnämnda landsdelar lämplig skogslag. Hufvudgrunderna för en sådan lag synas mig kunna sammanfattas i följande punkter:

Der skog blifvit afverkad antingen genom fullständig kalhuggning, eller genom utglesning, så att den naturliga återväxten genom sjelfsådd synes omöjliggjord eller otillfredsställande, bör skogsegaren afrödja marken, befria den från ris, grenar, buskar och dylikt och derefter beså eller plantera densamma med lämpliga trädslag, allt inom en tid af högst 5 år. Der dugliga fröträd i tillräckligt antal blifvit kvarlemnade, må skogsegaren endast vara skyldig att på nyss nämndt sätt bereda marken.

Mot bestämmelser sådana som dessa torde man ej med fog kunna säga, att de göra ingrepp i eganderätten; de utgöra endast ett uttryck för samhällets rätt att skydda sig mot de skadliga följderna af den enskildes misshushållning. Men på samma gång pålägga de honom dock ett tvång, en utgift, visserligen till hans egen fördel, men dock en utgift, som han kunde undandraga sig, om ingen lag funnes. Det skulle därför i väsentlig mån bidraga till att underlätta lagens genomförande, om medel funnes att ersätta skogsegaren den kostnad, som han på grund af lagens bud ådragit sig. I detta syfte hade ock domänstyrelsen föreslagit en afgift af 10 öre per kubikmeter af allt exporteradt virke. Det lider intet tvifvel, att den summa, som på sådant sätt hopbragtes, skulle räcka ganska långt till kostnadernas bestridande, men de invändningar, som af landsting och länsstyrelser gjorts mot detta förslag, äro så talrika och så tungt vägande, att en sådan afgift, åtminstone på det sätt upptagen och använd som domänstyrelsen föreslagit, icke torde böra sättas ifråga. Icke utan skäl säger t.ex. länsstyrelsen i Norrbottens län:

»Inflytande exportafgifter för virke, som utskeppas från Norrbotten, hvilka afgifter ej tariffas för skogskultur derstädes, komme att användas så att säga till premiering af skogssköfving i de trakter af riket, hvilka hittills motsatt sig hvarje lagstiftning till skydd för skogarnes bestånd, der de enskildes skogar äro förödda och från hvilka någon exportafgift under en lång framtid icke är att förvänta.»

Om man således måste afstå från tanken att på detta sätt erhålla medel och på samma gång från möjligheten att till någon betydligare del ersätta jordegaren hans å skogskultur nedlagda kostnad, synes mig dock nödvändigt, att åtminstone den mindre jordegaren kostnadsfritt erhåller dugligt skogsfrö och biträde af kunnig plantör, ty derförutan torde lagen blifva omöjlig att bringa till efterlefnad.

Ännu en fråga återstår att vidröra nemligen den, huruvida lagen skulle gälla för hela södra Sverige, eller om det icke kunde ställas fritt för hvarje landsting att sjelf bestämma, om den skulle gälla inom dess område eller icke. I betraktande af att i de förut omnämnda svaren från landstingen uttalats vexlande meningar, och då i fråga om skogslagstiftning redan länge funnits särskilda länslagar, kan det icke ligga någonting oegentligt i en sådan valfrihet.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, vågar jag hemställa,

att Riksdagen, med hufvudsakligt godkännande af ofvan uttalade grunder för lagstiftning rörande vården af enskildes skogar, ville hos Kongl. Maj:t begära framläggandet af ett lagförslag i sådant syfte.

Stockholm den 25 januari 1896.

Hugo Hammarskjöld.

I motionen instämma:

O. W. Lindh.

Anders Olsson
från Luggude härad.

A. J. Högstedt.

Nils Petersson.

Jöns Andersson
Öhrstorp.